

KAPITEL 1

Jag vill att du ska dö!

Klockan var nästan två på natten den 4 augusti. Ulf vaknade med ett ryck av att mobilen på nattduksbordet ringde. När man är chefredaktör på *Se og Hør* är telefonen aldrig avstängd, men det händer mycket sällan att den faktiskt ringer efter midnatt så hjärtat började genast slå lite snabbare. Hans första tanke var att inte väcka sin fru som fortfarande sov bredvid honom. Därför drog han snabbt åt sig telefonen och tryckte på svarsknappen. Stödd på ena armbågen satte han mobilen till örat och viskade:

”Ja, det är Ulf.”

”Jag vill att du ska dö”, sa en röst i andra änden. Sedan upprepades orden igen: ”Jag vill att du ska dö.”

Ulf satte sig snabbt upp i sängen. Som före detta kriminalreporter på *Dagbladet* var det inte första gången han blivit hotad till livet, men den här gången hade han inga uppenbara fiender som var ute efter honom, så han fortsatte förbryllat att lyssna. I bakgrunden kunde han höra en förtvivlad kvinnoröst som skrek: ”Jag har inte gjort något!”

Det var då det gick upp för Ulf att det var en inspelning han hörde, så han sa:

”Hallå? Vem är det här?”

”Det du hör är Marius Borg Høiby”, svarade rösten i andra

änden. Personen ringde för att tipsa om att Marius hade gått bärstark i sin flickväns lägenhet i stadsdelen Frogner i Oslo. Det hade varit ett sjuhelvetes liv, berättade tipsaren. Han bodde i närheten och hade spelat in det han hört. Mordhotet från Marius var alltså inte riktat mot Ulf, utan mot en ung kvinna som bodde i Frogner.

Som journalist förstod Ulf omedelbart att om uppgifterna stämde så var detta oerhört allvarligt. Instinktivt ville han väcka sin fru och berätta att något dramatiskt hade hänt i Frogner och att han genast måste ge sig dit. Han kände ett behov av att dela nyheten med någon. Men i stället lät han henne sova vidare, medan han försiktigt smög upp ur sängen och tog på sig de kläder han haft på sig för bara några timmar sedan. På väg ut till bilen ringde han sina två mest betrodda medarbetare, men möttes bara av deras telefonsvarare.

”Vad fan är det jag betalar er för?” muttrade han för sig själv medan han knappade in Frogneradressen i gps:en. Första prioritet var att kolla om andra journalister redan var på plats – därför slog hjärtat extra hårt när bilen svängde in på den aktuella gatan, högst en kvart efter att tipsaren hade ringt. Han höll tummarna för att ingen annan tidning skulle dyka upp. Om tipset stämde rörde det sig om en praktskandal – och den nyheten ville Ulf att *Se og Hør* skulle ha ensamrätt till.

Han parkerade en bit bort, ifall andra reportrar redan var där och skulle kunna känna igen bilen, men än så länge verkade det bara vara han som kommit dit. Gatan låg stilla och öde framför honom, som under vilken sommarnatt som helst när invånarna sover tryggt i sina sängar. Här ute fanns inget som varslade om att det förekommit mordhot eller kärleksgräl. Bevisen för det som hade hänt doldes ännu innanför väggarna i en lägenhet. Där låg en kristallkrona krossad i tusen bitar på golvet och en kniv hade kastats och satt fast

i väggen. Bevis fanns också på polisstationen, där kvinnan som ägde lägenheten – Marius flickvän – hade förhörts kort några timmar efter händelsen. Och naturligtvis fanns det bevis på sjukhuset, där hon lagts in för att få vård för sina skador.

Men inget av detta visste Ulf när han ringde på hos tipsaren. Han kände på sig att det här kunde utvecklas till tidernas skandal, men han hade ingen aning om hur illa det faktiskt skulle visa sig vara. När dominobrickorna väl började falla skulle stora brister i säkerheten runt kungligheterna avslöjas, liksom ett politiskt maktmissbruk och ett djupt chockerande brottsärende som hade tillåtits växa, väl skyddat av Norges mäktigaste familj.

KAPITEL 2

*Vad gör vi om Marius Borg Høiby har misshandlat
sin flickvän? Kan vi gå ut med det?*

Framåt morgontimmarna den 4 augusti fick Ulf äntligen tag på sina medarbetare: redaktören Niklas Kokkinn-Thoresen och reportern Lars Gautneb. Trion hade arbetat tätt tillsammans med flera stora reportage, så det var naturligt att involvera just dessa två från början. Ännu visste de inte om tipset de fått om Marius var sant, men alla tre hade samma magkänsla: det här var allvarligt. Samtidigt hade andra centrala personer på redaktionen också börjat få in tips om händelsen, och osäkerheten om huruvida konkurrenterna också hade fått nys om den började sprida sig i gruppen.

Killarna satte i gång med det som alltid är första steget när de fått in ett tips – att bekräfta historien. Lars, som den helgen befann sig på fjällvandring med vänner, kastade sig in i bilen och började ringa runt till sitt nätverk redan innan han passerat Gol på vägen mot Oslo. Klockan hade då hunnit bli sju.

Niklas hade kortare väg hemifrån, men desto sämre samvete över att han smet från familjens planerade söndagsaktiviteter. Det var inte första gången en helgdag började med att han lade en lapp på köksbordet med en kort förklaring, men alla i familjen var införstådda med vad hans jobb krävde,

så han visste att det inte skulle bli några sura miner. Ändå kände han en viss olust när han körde ut ur garaget och satte kurs mot redaktionen i Hasle. Kanske var det besvikelsen över att missa söndagsledigheten med familjen. Eller så var det spänningen och oron över att Marius helt hade tappat kontrollen som låg och gnagde. Hur som helst började han ringa runt till sina källor redan i bilen, åtminstone till dem han trodde kunde vara vakna så tidigt en söndagsmorgon.

Samtidigt satte Ulf lägenheten i Frogner under bevakning. Framför allt ville han ha koll på om andra medier hade nåtts av nyheten – i så fall trodde han att de skulle dyka upp på adressen. Han ville också kolla om polisen kom tillbaka för att göra undersökningar, och se vem som eventuellt besökte lägenheten. Till en början satt han själv utanför i en hyrbil och höll uppsikt, och senare hjälpte både Lars, Niklas och ett par andra reportrar till med att bevaka platsen.

Framåt förmiddagen samlades trion till slut i ett mötesrum på redaktionen. Stämningen var spänd som under ett undantagstillstånd. Än så länge verkade de vara ensamma om nyheten – inga konkurrenter syntes till.

”Vad gör vi om Marius Borg Høiby har misshandlat sin flickvän?” frågade Niklas. ”Kan vi gå ut med det?”

”Ja, för fan”, svarade Lars. ”Jag är så jävla trött på att vi behandlar den skurken med silkesvantar.”

Båda vände sig mot chefen. Han satt tyst i sin stol och funderade. Sedan sa han:

”Vi ska vara tuffare än vi brukar, men rättvisa. Och vi publicerar INGENTING innan vi har fått det bekräftat eller har bilderna!”

”Nikki! Sitt inte bara där och lata dig”, fortsatte han skämtsam. ”Hur ligger vi till med bilderna?”

Det Ulf syftade på var ett tips de fått om att någon hade

fotat inne i lägenheten i Frogner. Ryktena sa att bilderna visade på en omfattande skadegörelse. Ingen visste säkert om de existerade, men källan var trovärdig, så de utgick från att bilderna både fanns och gick att få tag på.

Ett av *Se og Hørs* motto är: ”Kom alltid först, gå alltid sist.” Den devisen arbetade de redan efter. En annan är: ”Prata med folk.” Och det var precis vad de gjorde nittio procent av tiden denna söndag – de pratade med folk. De ringde sina fasta källor, personer i Marius omgivning, polisen, säkerhetspolisen (PST) och Slottet.

De försökte också få tag på vittnen till själva händelsen för att kunna bekräfta att det verkligen var Marius Borg Høiby som gått bärsärk i Frogner. Utan en bekräftelse, antingen från polisen eller från en säker källa, kunde de inte publicera någonting.

Vad som under tystnadslöfte meddelas en journalist är denne hedersmässigt förpliktad att tåga om, fastställde Stortingets justitiekommitté år 1909 när källskyddet formellt infördes i Norge. Principen handlar alltså om att en person som sitter på viktiga upplysningar, men som av någon väsentlig anledning behöver vara anonym, ska kunna informera pressen – och att journalisten som tar emot informationen ska skydda sin källa från att bli avslöjad. Journalistiken ska i första hand använda namngivna källor, så att uppgifterna kan kontrolleras. Men de anonyma källorna är ofta avgörande för större avslöjanden som annars vore svåra att gå ut med. Det förklaras tydligt på norska journalistförbundets hemsida.

För en publikation som *Se og Hør* är det oerhört viktigt att ha ett nätverk av källor för att få tag på de bästa historierna, och tidningen har alltid lagt stora resurser på sitt källarbete. Inför ett kändisbröllop utomlands kan man till

exempel skicka iväg ett team flera dagar i förväg för att få en övergripande bild av evenemanget – och, inte minst, för att prata med folk, det vill säga skaffa nya källor.

Under sina trettiofem år i branschen har Ulf haft tillgång till många källor som han fått kontakt med på de mest skilda sätt. När han arbetade på *Dagbladet* i början av 2000-talet gjorde han flera reportage som hade sin upprinnelse i att han träffat människor som ingen annan tog på allvar.

En söndag år 2004 varskoddes journalisterna på *Dagbladet* om att det stod en udda person i receptionen som påstod sig ligga bakom de ouppklarade bombattentaten mot det så kallade Blitzhuset i Oslo i mitten av 1990-talet. Han hade också berättat för den något uppskrämda receptionisten att han varit inblandad i Hadelandsmorden 1981. Ulf tog trappan ner till receptionen, och när dagen var slut hade han varit på visning i mördarens vapenlager i Vestfold. Det är för övrigt en risk han inte skulle ta i dag.

En annan gång dök en person upp oanmäld i receptionen och påstod att han hade dokument från andra världskriget som bevisade att kung Olav inte var son till kung Haakon. Dessutom ifrågasatte dokumenten om drottning Maud verkligen var hans mor, menade mannen. Ulf tog återigen trappan ner till entrén, och så började den omdiskuterade historien om ryktena kring vilka som egentligen var kung Olavs föräldrar. Det hela slogs upp stort i *Dagbladets* Magasinet, och författaren Tor Bomann-Larsen utvecklade teorin vidare i sin kungabiografi. Ulf och Lars var också medförfattare till kriminalromanen *Liket i Slottsparken*, som behandlar samma ämne. Och allt började med en källa.

Källor kan alltså dyka upp på olika sätt och Ulf och hans kollegor lägger mycket tid på att prata med dem. Numera sker kontakten oftare via telefon och krypterade nätverk som

WhatsApp, Signal och Session. Själva metoderna kan förstås inte avslöjas, eftersom de varierar beroende på situation och personer. Det allra viktigaste i relationen till källorna, oavsett kommunikationssätt eller hur kontakten etableras, är att journalisterna aldrig avslöjar dem, oavsett om de är viktiga eller oviktiga. Varje källa har dessutom bara en kontaktperson, och ingen på redaktionen vet vem de andras källor är, förutom chefredaktören som är skyldig att känna till dem alla. Varje dag kommer det in tips till *Se og Hør* som hantearas på samma anonyma sätt tills man vet om personen som lämnat tipset vill träda fram offentligt eller inte.

Flera av *Se og Hørs* arbetsmetoder uppfattas som cyniska, både av allmänheten och av andra medier. Om vi tar kändisbröllopet utomlands som exempel, dit *Se og Hør* kan skicka iväg ett team flera dagar i förväg, kan såväl brudparet som familjen och andra gäster uppleva invasionen av journalister och fotografer som störande och påträngande, särskilt om ingen överenskommelse har gjorts i förväg. Här finns många gråzoner och åsikter, men *Se og Hør* håller fast vid att även om de medger att de ibland pressar gränserna väl långt så arbetar de inom de pressetiska ramarna.

Klockan närmade sig fyra på eftermiddagen söndagen den 4 augusti, och varken Ulf, Niklas eller Lars hade lyckats få en enda källa att bekräfta att Marius var inblandad i händelsen i Frogner. Men trogna sin egen devis jobbade de på – den här historien var långt ifrån över.

KAPITEL 3

*Vad var Marius egentligen? En bonusprins
eller en helt vanlig pojke?*

Den 25 augusti 2001, det var den dagen Mette-Marit sa ja till kronprins Haakon i Oslo domkyrka. Det var också den dagen lille Marius gjorde sin offentliga debut, som brudnäbb. Tv-kamerorna fångade den ljushårige fyraåringen som tras-kade efter brudparet uppför altargången. Bredvid sig hade han en något äldre brudnäbb, och då och då sträckte han på huvudet som för att försöka få en skymt av sin mamma. Helst hade han nog velat springa fram och ta hennes hand, men brudnäbben vid hans sida höll honom stadigt i sin.

Ceremonin följdes av trehundra miljoner människor över hela världen; alla ville nyfiket se ögonblicket då den ensamstående mamman med den lite brokiga bakgrunden fick kronprinsen – och hela kungariket.

Det var en saga som blivit verklighet, och världen ville vara med och hylla kärleken som segrat över skepsis, fördomar och invanda normer.

Vid den här tiden arbetade Ulf som kriminalreporter på *Dagbladet*, och en liten grupp bestående av honom själv, Ole Bjørner Loe Welde och Frode Hansen hade fått uppdraget att bevaka kronprinsbröllopet. Att följa kungligheterna ingick egentligen inte i deras arbetsuppgifter, men just den här lör-